



"Eş" Sözcüğünün Anlambilimsel İncelemesi ve Anlamsal Yapı Bozuklukları

Document Version

Final published version

[Link to publication record in Manchester Research Explorer](#)

Citation for published version (APA):

Yangin, M. T. (2017). "Eş" Sözcüğünün Anlambilimsel İncelemesi ve Anlamsal Yapı Bozuklukları.

Citing this paper

Please note that where the full-text provided on Manchester Research Explorer is the Author Accepted Manuscript or Proof version this may differ from the final Published version. If citing, it is advised that you check and use the publisher's definitive version.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the Research Explorer are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Takedown policy

If you believe that this document breaches copyright please refer to the University of Manchester's Takedown Procedures [<http://man.ac.uk/04Y6Bo>] or contact uml.scholarlycommunications@manchester.ac.uk providing relevant details, so we can investigate your claim.



11. DİL BİLİM ÖĞRENCİ KONFERANSI BİLDİRİLERİ

YAZAR İLETİŞİM BİLGİLERİ

Katılımcılar	Bildiri Sunum Başlığı	Üniversite
1 Alper Akgül	Cinsiyet Odaklı Sözcüklerin Kadın – Erkek Dergilerindeki Kullanımı	Gazi Üniversitesi
2 Alper Kutlu	İkna ve İçselleştirme arayüzünde dilsel bir araç olarak metinlerarasılık: Çevrimiçi bilgisayar oyunlarındaki karakter konuşmalarının çevirisi üzerine bir inceleme	Hacettepe Üniversitesi
3 Berhiv Şilan Bilici	Silifke ve Erdemli’de konuşulan Yörük Ağzı üzerine toplumdilbilimsel bir inceleme	Hacettepe Üniversitesi
4 Besime Karakoyu, Cuma Atabey, Serdarhan Musa Taşkaya	Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisinin Geliştirilmesinde Tartışma Tekniklerinin Kullanımı	Mersin Üniversitesi
5 Betül Çiftçi & Seda Asil	Motivations towards Choosing A Second Foreign Language	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
6 Burak Şentürk	Göstergebilimsel Bir Çözümleme “Kara Kedi”	Ahi Evran Üniversitesi
7 Burcu Saral	-cl and -sız Signs in Turkish Sign Language (TİD)	Boğaziçi Üniversitesi
8 Burcu Saral	Dispositional middle constructions in Turkish	Boğaziçi Üniversitesi
9 Cansu Akdemir	4-6 yaş engelli çocuklar ve sağlıklı yaşlıları arasındaki dilsel gelişim farklılıkları: Bir ortalama sözcük uzunluğu (OSU) çalışması	Mersin Üniversitesi
10 Cansu Eren	Söylem belirleyicisi olarak ‘Şey’ sözcüğünün işlevleri ve ezgi örüntüleri üzerine	Mersin Üniversitesi
11 Cemre Özge Vural	Socrates’ in dili Romeyika üzerine bir tutum çalışması: kod değiştirme ve kod aktarımı üzerine bir inceleme	Hacettepe Üniversitesi
12 Çilem Atasoy	Türk İşaret Dilinde BAŞ Metaforunun Çift Eşleme Varsayımı Çerçevesinde Kavramsallaştırılması	Ankara Üniversitesi
13 Deniz Olcav	Üniversite Öğrencilerinin Dil Kullanımında ‘Bayan’ Sözcüğünün Temsil Ettiği Söylemler Üzerine Bir İnceleme	Hacettepe Üniversitesi
14 Dilin Döğür	Yeşil Söylem Üzerine Bir İnceleme: Sürdürülebilirlik Söylemine Toplum Göstergebilimsel Bir Yaklaşım	Hacettepe Üniversitesi
15 Ece Kaya	Consonant Deletion and Compensatory Lengthening In Turkish	Boğaziçi Üniversitesi
16 Elif Gültekin, Cemre Ece Kırçalı, Ömer Emre Ergüler, Hazal Özyürek	Türkçe’de Örtük Nedensellik Olgusu: Toplumsal Cinsiyet ve İktidar İlişkileri Üzerinden Bir İnceleme	Ankara Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi
17 Ezgi Yıldırım	Söylem Belirleyicisi olarak ‘Zaten’ in İşlevleri	Mersin Üniversitesi
18 Fatma Kapkır, Eylül Karabulut	The Effect of the Preparatory School on FLE Students at METU	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
19 Fatma Yalçın	Sosyal Medyada Taciz ve Tecavüz Olaylarına İlişkin Eril Tepki Dili Kullanımı	Mersin Üniversitesi
20 Gizem Balyemez	TDK Türkçe Sözlük İçindeki Cinsiyetçi Dil ve Cinsiyetsiz Bir Sözcük Oluşumu İçin Öneriler	Hacettepe Üniversitesi
21 Gözde Nur Candan	Göstergebilim Ve Türkçe Öğretimi	Kastamonu Üniversitesi
22 Gözdenur Çetin, Emel Nur Er & Seda Demirel	“Schwa” Sesinin Türk Konuşucularca Ediniminde Yaşanan Zorluklar Üzerine Deneysel İncelemeler	Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Katılımcılar	Bildiri Sunum Başlığı	Üniversite
23 Gül Hüyüktepe, Dilek Özdemir	Türk İşaret Dilinde Sözcüksel Çeşitliliğe Toplumdilbilimsel Bakış	Ankara Üniversitesi
24 Habibe Yüksel	Türkçede 'Eee'nin Söylem Belirleyicisi Olarak İşlevleri ve Ezgi Örüntüleri Üzerine bir İnceleme	Mersin Üniversitesi
25 Hakan Çelebi	Derleme Sözlüğündeki 'Birdenbire' Anlamlı Yansıma Sözcükler	Ordu Üniversitesi
26 Hande Önenköprülü	Söylem belirleyicisi olarak 'Yani' sözcüğünün işlevleri ve ezgi örüntüleri üzerine	Mersin Üniversitesi
27 Hande Sevgi	A Syntactic Analysis of the Particle bile	Boğaziçi Üniversitesi
28 Hazal Özyürek, Atakan Diren, Ömer Seren, İbrahim Özmen	Bir Heceleme Alfabetesi Olarak Türk Kodlama Sistemi: Bağlam ve Deneyim Arayüzünde Bir İnceleme	Hacettepe Üniversitesi
29 Hülya Dukul	Çocuk Edebiyatı Genel İlkeleri Doğrultusunda "Ökkeş" Serisinin İncelemesi	Kastamonu Üniversitesi
30 İhsan Onur Yiğit	Hyperlinks as multi-layered expressions: An analysis on digital forms of linguistic variation in CMC settings	Hacettepe Üniversitesi
31 İhsan Şakar	Hababam Sınıfı Filmlerindeki Argo Kullanımı	Mersin Üniversitesi
32 İzel Andıç, Simge Çakır	English as L2 and L3 in an Arabic Context under L2 French Influence in Productive Skills	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
33 İzel Işık, Evrim Ulus, Ece Esmioğlu	7-14 Yaş Arası Otizmlı Çocukların Konuşmalarının Tümce Türleri Açısından İncelenmesi	Dokuz Eylül Üniversitesi
34 Kübra Altun & Şevval Aktaş	Frog, where are you? (A boy, a dog, and a frog) Error Analysis	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
35 Melek Nil Kalender	Yerli Televizyon Dizisi 'Anne' Kapsamında "İyi" ve "Kötü" Annelik Üzerine bir Çözümleme	Hacettepe Üniversitesi
36 Merve Hızır & Hatice Erciyas	Anadili İngilizce Olan ve İngilizce Öğrenen Kişilerin –s ve –of İyelik Eki Tercihleri	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
37 Miraç Eroğlu	Beden dili ve mikro ifadeler üzerine bir inceleme: Adli dilbilimsel bir yaklaşım	Hacettepe Üniversitesi
38 Muhammet Taha Yangın	"Eş" Sözcüğünün Anlambilimsel İncelemesi ve Anlamsal Yapı Bozuklukları	Dokuz Eylül Üniversitesi
39 Murat Can Temurçin	İkinci dil olarak İngilizce öğrenen çocuklarda işler hafıza; 7-8 yaş üzerine deneysel bir çalışma	Mersin Üniversitesi
40 Mustafa Şahin	A Study On Constructing A Tentative List Of False Cognates Between English And Turkish	Ondokuz Mayıs University
41 Oğulcan Deniz Günendi & Çağla Tıgılı	Türkçede sesbilgisel sembolizm etkisi: Anlam içeriği, yakınlık, güven ve güç üzerine çıkarımlar	Hacettepe Üniversitesi
42 Özhan Turan	Bilişsel Dilbilim Açısından Dil ve Duyguculuk Kuramı	Selçuk Üniversitesi
43 Özlem Ergelen	Yeni Üretilen Sıfatlardaki Pekiştirme Ünsüzü	Boğaziçi Üniversitesi
44 Seda Nur Kurt & Zehra Küçük	Perception Of Code Switching in Elt Classrooms	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
45 Senanur Doğru, Ersel Durmaz, Fatma Ege	Analysis of Turkish Speakers' Errors in Using English Morphemes	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
46 Seran Asmacı & Buse Tarakçıoğlu	Otizmlı Çocukların Alıcı Dil ve İfade edici Dil Gelişimi	Dokuz Eylül Üniversitesi
47 Sercan Karakaş & Ayşe Gül Özyay	Epenthetic Vowel Insertion in Turkish Speakers' L2 English	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
48 Sercan Karakaş, Sebahat Yağmur Kiper, Ayşe Gül Özyay	Applicability of Subset Principle in the Acquisition of Relative Clauses of English by Turkish L2 Learners.	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
49 Sinem Şahin & Nur Petek Sevim	D1 Türk Konuşmacıların İlgi Cümlecisi Yorumlamaları	Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Katılımcılar	Bildiri Sunum Başlığı	Üniversite	
50	Tülay Babayiğit	Who wins, Ukraine or the cry of the oppressed? A critical standpoint towards 'no politics' rule of Eurovision Song Contest	Hacettepe Üniversitesi
51	Yağmur Kiper	L1 Turkish Transfer in the Acquisition of L2 English Definite Article	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
52	Yasemin Güçlütürk	Türk İşaret Dilinde Zamana İlişkin Kavramsal Metaforlar	Ankara Üniversitesi
53	Yeşim Çakır	Lügat-i Çağatay ve Türki-i Osmanî'nin Söz Varlığında Kültürel Hayat	Gazi Üniversitesi
54	Zeliha Çalışkan	Müzikal Deneyim Sözcüksel Düzeydeki Tonu Algılamayı Nasıl Etkiler?	Mersin Üniversitesi
55	Zeynep Gizem Emir & Derya Dadaylı & Sümeyye Gündüz	Açık Dilbilgisi Kurallarının Yabancı Dil olarak İngilizce Öğrenimine Etkisi	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
56	Zeynep Tollu	An sociolinguistic analysis on the awareness and attitudes of Turkish people towards American and British varieties of English	Hacettepe Üniversitesi
Katılımcılar	Poster Sunum Başlığı	Üniversite	
57	Burcu Öztürk	Dilbilim ve Edebiyat İlişkisi Bağlamında Bir Anlambilim Örnekleme: "Anna Seghers'in 'Yedinci Şafak' Eserinde Metafor Bulgusu"	Trakya Üniversitesi
58	Doszhan Baltabay	Askeri Silahlarla İlgili Arkaik Kelimeler	L.Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi
59	Emrah Yılmaz	Türkmen Türkçesinde Eklerin İşlevleri Ve Kelime Türleri Bakımından Türkiye Türkçesiyle Karşılaştırılması	Gazi Üniversitesi
60	Esin Dönmerler, Serdarhan Musa Taşkaya	Okul Öncesi Öğretmenlerinin Öğretim Yöntem ve Teknikleri Hakkındaki Görüşleri	Mersin Üniversitesi
61	Kübra Şendoğan & Merve Keskin	Öğrencilerin Fakülte Üyelerine Yazdıkları Türkçe ve İngilizce E-Postaların Açılış ve Kapanışları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma	Boğaziçi Üniversitesi
62	Kymbat Turarkhanova	Hissi Durumlarla İlgili Deyimlerin Kazak Edebi Dilinde Kullanım Özelliği	L.Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi
63	Merve Malak	Sylvia Plath'ın Melankolik Sesinde Arı Sandığının Gelişimi Bilişsel Söylem İle Duyabilmek	Ahi Evran Üniversitesi
64	Nazmiye Yigitoğlu	Azerbaycan edebiyatında Nazım Hikmet etkisi	Azerbaycan Milli İlimler Akademisi
65	Nurbek Shalgynbay	Kazak Edebi Dilindeki Alıntı Kelimeler	L.Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi
66	Sedat Karakaya&Zülfüye Büşra Savaşoğlu	Dil Kullanıcılarının Yansız Adlar Üzerindeki Psikolojik Erillik Dışılık Algısı	Mersin Üniversitesi
67	Tuğba Karatug	Metin Merkezli ve Bağlam Merkezli Kuramlar Esasında Oğuz Kağan Destanı Üzerine İnceleme	Gazi Üniversitesi
68	Veli İnal, Sevgi Tanış	Yaşar Kemal'in Akçasazın Ağaları İkilemesindeki Yöresel Sözcük, Deyim ve Atasözlerine Dilbilimsel Bir Yaklaşım	Mersin Üniversitesi

"Eş" Sözcüğünün Anlambilimsel İncelemesi ve Anlamsal Yapı Bozuklukları

Muhammet Taha Yangın

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ

Araştırmanın amacı Türkçe'deki "eş" sözcüğünün kullanımının incelenmesi ve kullanımında ortaya çıkan sözcüksel bağlaşıklık (lexical cohesion) sorunlarının ortaya çıkarttığı cinsiyetçi dil kullanımının ve anlamsal yapı bozukluklarının nasıl oluştuğunu belirlemesidir. Belirlenecek bozuklukların nedenlerini ortaya koymak ve çözümler üretmektir. Araştırmanın veri tabanını oluşturacak olan haber metinlerinin başlıklarında kullanılan ve kullanıldığı başlığın içerisinde anlamsal bir belirleyiciye sahip olmayan ve tümce içerisinde herhangi bir dizisel veya dizimsel hata içerisinde olmayan "eş" sözcükleri üzerinde Anlambilimsel ve Göstergebilimsel inceleme yapılacaktır. İlk aşamada anlamsal belirleyiciye sahip olmayan metin içerisindeki "eş" sözcüklerinin neden oldukları anlam yapısındaki sözcüksel bağlaşıklık hataları ve bu hataların ortaya çıkarttığı anlamsal ve cinsiyetçi dil kullanımı sorunlarının denetimi sunulacaktır. İkinci aşamada metin içerisindeki anlamsal belirleyicisi bulunmayan "eş" sözcükleri Yapıbozma (deconstruction) (Derrida 1977a), Algısal Kod (perceptual code) (Chandler, 1994), Bilişsellik (cognitive) (Piaget, 1959a, 1959b) ve Bilişsel Gösterim (mental - cognitive representation) (Augusto, 2013) kavramları ile incelenecektir ve kavramlar ile meydana gelen anlamsal yapı bozukluğu arasında ilişkilendirme yapılacaktır. Sonuç kısmında anlamsal belirleyicisi bulunmayan "eş" sözcüğünün Türkçede meydana getirdiği anlamsal yapı bozukluklarının inceleme bulguları sunulacaktır. Bulgular doğrultusunda belirlenen cinsiyetçi dil kullanımı hakkında bilgi verilecektir. Anlamsal yapıdaki meydana gelen sorunların nedenleri ve basit düzeyde oluşturulan anlamsal yapılar ile karşılaştırmalı inceleme sonuçları sunulacaktır. Yapılacak bu araştırma doğrultusunda incelenmekte olan bir sözcüğün anlamını her sözcük gibi bağlam içerisinde belirlendiğini ancak sözcüğün tümce içerisindeki diğer sözcükler ile dizimsel ve dizisel bir yapı bozukluğu olmadığı halde anlamsal karşılığının belirlenemediğini ve bu bağlamda sözcüğün anlamını belirleyen toplumsal ve bireysel algı ile, bir sözcüğün o dile ait basit biçimsel ve anlamsal kuralların belirleyemediği anlamı çeşitli yöntem ve uygulamalar ile de belirlenebileceğinin örneği olacaktır.

Anahtar Sözcükler: Anlambilim, algı, eş, sözcük, anlam, bilişsellik, anlamsal yapı.

- Aksan, Doğan (1999), *Anlambilim-Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi*, Ankara, Engin Yayınevi.
- Augusto, Luis M. (2013). 'Unconscious Representations 1: Belying the Traditional Model of Human Cognition.' *Axiomathes*.
- Augusto, Luis M. (2014). *Unconscious representations 2: Towards an integrated cognitive architecture*. *Axiomathes*.

- Bradley, Arthur (2008). *Derrida's Of Grammatology* Edinburgh: University of Edinburgh Press.
- Bruner, J.S. (1973), *Beyond the information given*, London: Allen & Unwin.
- Derrida, Jacques [1967] (1978). *Of Grammatology*. trans. by Gayatri Chakravorty Spivak. Baltimore and London: Johns Hopkins University Press.
- Grice, H.P. (1957). "Meaning". *Philosophical Review* 66.
- Kıran, A. (1994), *Göndergenin Gücü ve Gerçeklik*, Ankara.
- Moi, Torii (1985) *Sexual/Textual Politics: feminist literary theory*. London: Methuen.
- Vgolsky, L.S. (1962), *Thought and language*. Cambridge, MA: MIT. Press.